

послѣ слѣдва възрастѣта, родѣтъ, отъ който князѣтъ е произлѣзълъ и най-сетѣ подирѣ думитѣ „а лѣтъ ему“ или просто „а лѣтъ“ (т. е. неговата година) *единъ цитатъ отъ единъ съвсѣмъ непознатъ езикъ* (ein Citat aus einer völlig unbekannten Sprache). Напр. „Авитохолъ житѣ лѣтъ 7, родѣ ему Доуло, а лѣтъ ему *диломъ твиремъ*“. Вамбери мисли, че нѣма да сгрѣши, ако прѣдположи въ непознатата фраза *рожденната година на княза*, специално изъ нѣкой старотурски диалѣктъ. Както днесъ киргизѣтъ или бѣзѣтъ казва: азъ съмъ роденъ въ *свинята*, въ *овцата* (тонгузъ јили, кој јили) и пр., така може да е било и едно врѣме.<sup>1)</sup> Въ полза на това говори обстоятелството, че нѣкои дати се повтарятъ. Така напр. *диломъ*, *диломъ* твиремъ, алтемъ вечемъ се срѣщатъ нѣколко пати, но да ли тия думи сѣ *първоначално турски и развалени до непознаване*, или сѣ *остатъци отъ нѣкой съвсѣмъ неизвѣстенъ езикъ*, за сега, за жалостъ, не може още да се рѣши. — Въ всѣки случай не може и дума да става за сходство на тия езикови паметници съ чувашкия диалѣктъ, както приема Пречекъ, като се основава на мнѣнието на нѣкои казански ориенталисти; защото, първо, между тѣхъ се срѣща една дума съ начално ј (ерми), а това въ Чувашкия езикъ е невъзможно, тъй като тоя звукъ тукъ винаги се промѣня въ с и, *второ*, това турско нарѣчие, ако и да е най-развалено отъ всички свои сестри, не прѣдстави нито въ своята морфология, ни въ рѣчица си такива отклонения, които да сж за днешнитѣ турколози съвсѣмъ непознати и неотгадаеми. — Най-сетѣ само единъ единичекъ звукъ *та* прѣдства чувашки характеръ. Тоя се явява нѣколко пати въ думата *твиремъ* (ср. т. тѣорт, чув. тѣвѣт = четире), когото при всичко това не може да се обясни отъ чувашки. — За това толкова по-лесно изгубва турскиятъ езиковъ характеръ въ *личинитѣ* и *служебнитѣ имена* (имена на чиновѣ), които се съдържатъ и въ двата извора, напр. хаханъ, тарханъ, Баанъ, Кара-Хазаръ, Органъ, Токту, Алмушъ и пр., особено въ цитуваната отъ Шота дума *тангери*, когото на български значела, споредъ единъ турски ръкописъ, *богъ*, една дума, когото се срѣща въ това значение въ цѣлата турска езикова областъ. Слѣдъ това несъмнѣно отъ турски произходъ сѣ и нѣкои *географски имена*, като Итилъ (Волга), Чалмата, Анли, и „което притежава най-голѣма доказателна сила“ — самото етично название на българитѣ е турско.

Твърдението на нѣкои учени (напр. на Рѣслера), че тия лични и служебни имена се дължатъ на хазарско или аварско културно влияние, значи, че сж отъ угро-фински произходъ, не може да има никакво значение, защото въ българскитѣ езикови паметници нѣма ни най-малка слѣда отъ угърщина. Наистина Рѣслеръ се опитва да докаже своята теза по околни пѣтища, като търси фински остатъци въ ромънския езикъ, (наслѣдство отъ прабългарския езикъ), но неговитѣ етимологии, т. е. неговитѣ

<sup>1)</sup> Ср. за означенията на годината у турскитѣ народи Friedrich Hirth, Nachwort zur Inschrift des Tonjukuk SPB. 1899. (къмъ Радловитѣ старотурски надписи отъ Монголия) p. 123. „Jahresbezeichnungen“. Цикловѣтъ се движатъ въ интервали отъ 12 години, напр. „Зимѣ“ 680, 692, 704 и пр. „Зимѣ“ 681, 693, 705 и пр.